

SCORE

DET LYCKLIGASTE HEMMET PÅ JORDEN

Musikteater om HC Andersens besök på
Bjärka Säby slott år 1849

för

**Violin
blockflöjter
gitarr
kontrabas
damkör**

Manus: Maria Winroth

Instrumentation

Vissa instrument/objekt tillhandahålls av tonsättare och scenograf enligt överenskommelse.

Violin:

Stråke
Glasstav med tjocklek 5 mm och längd ca 20 cm
Cymbaler i tre olika storlekar
2 mjuka klubbor
2 vispar
fotbjällra

Blockflöjter:

Sopran
Alt
Tenor
Kontrabas
Dragflöjt
Tejp för preparering
Mindre xylofon (typ leksaksxylofon)
Stråke
Wah-Wah tubes, f1, g1, a1, c2, d2

Gitarr:

Akustik nylonsträngad klassik gitarr
Stålsträngad gitarr
Glas-slide
Bjällra
Speldosa i frivillig melodi

Kontrabas:

Stråke

Kör:

Uranglas, ett var, att spela på med finger runt kanten,
stämda med vatten enligt markering på glaset
Glas med pärla i som kan snurras utan att pärlan flyger ur.
Speldosor, en var
Borste som borstas med på glasskiva

Berättaren:

Större glas att spela på med fingret och som går att stämma i a1-h1-c1
Små glaskulor att snurra i skålar (i scenografin)

Notation

Det mesta av specialnotationen står förklarad inuti partituret.

Manuset finns med i partituret när musiken behöver anpassas efter repliker. I manustexten finns Bokstäver angivet som matchar repetitionsbokstäverna i partituret.

Violin/Kontrabas

s.p - sul ponticello (nära stallet)
s.t - sul tasto (nära greppbrädan)
ord. - ordinario

jété

låt bågen studsas ungefär lika länge som notvärdet

sluttonen på glissandot är inte så viktig att den är exakt och den ska liksom försvinna i glissandot. Stanna ej upp på sluttonen.

rör stråken cirkulärt över strängen. Ovanför cirkeln kan anges om tempot ska vara snabbt eller långsamt.

Blockflöjter

sputt. - sputtato
key clicks - endast ljudet från klaffar (kontrabas)

Multifonics specificeras endast med bastonen. Hitta en så kraftfull multifonic som möjligt.

PROLOG

[Alla sover med djupa andetag.
Nattljud från ett öppet fönster]

Berättaren

Det är förstås inte helt enkelt. Att få er nöjda allihopa. Innehållet behöver anpassas efter ålder och fattningsförmåga. De dummaste av er är nöjda med att man säger "krävel-krävel, plurremurre". Det finner ni utmärkt. Medan andra kräver något med djupare betydelse eller åtminstone någonting som rör släkten. *A Den här berättelsen är ännu icke så känd. Och det jag säger nu kunde lika gärna vara borta, men den ger förkunskaper, och de är nyttiga.

Sommaren 1849 reste en stor sagoberättare genom ett land i norr.*B Det var de djupa känslornas land. Han flög med svalan över Hallandsås, där bokskogen upphör. Han flög över skärgårdarna med de tusen öarna, förbi ekskogarna upp till de stora sjöarna och de brusande älvarna. Och då och då kastade han en blick över gårdsgården in i fantasins rike.*D

Och så på sin väg tillbaka mot sitt hemland så kom det sig att sagoförfattaren i all hast blev avbruten på sin resa och for till Bjärka Säby.*E

Här bodde, men likväl endast om sommaren, ett rikt, högadligt sällskap. *F Gården stod som nybyggd till det yttre och var trevlig och bekväm inuti.

PROLOG

A **B** $\text{♩} = 90$

C *molto vib.*

D *fritt utan tempo och taktart*

E **F**

Kör: Kören sover. *diminuendo al niente*. Kören börjar vakna.

Alti: Tonlöst flatterzunge. Efterlikna små snarkningar variera längd på ljud och paus. Täck labiet med handen.

Blockflöjt: *pp*. stryk med båda händerna parallellt längs med strängarna för att skapa brusig akustik. *diminuendo al niente*. *f* tapping med vänsterhanden. *continue*. *glissando på alla strängarna*.

Stålsträngad gitarr: *pp*. $\text{♩} = 60$ (individuellt tempo) gör små cirkelrörelser med stråken bakom stallet så att ljudet blir syrselikt. *diminuendo al niente*. *mp*. *glissando på alla strängarna*.

Violin: *pp*. brus på stallet. Efterlikna djupa andningar. *diminuendo al niente*. *pp < mp*. *jété*.

Kontrabas: *diminuendo al niente*.

stålstr. git.: *p*. *jété*. *IV s.t.*. *molto vib.*. *p*. *tapping med vänsterhanden*.

Vln.: *p*. *jété*. *III pizz + gliss*. *pp*. *gliss*. *pp*. *s.t.*. *s.p.*. *pp*. *mp*. *jété*.

K.b.: *mp*. *III pizz + gliss*. *molto vib.*.

Kör: Preparerad sopranblockflöjt*. *pp*. *snabba tonföljder med kortare stop och drillar. Eftersträva varierad tonskala inklusive kvartstoner.*

Blockflöjt: *pp*. *crescendo*.

Stålstr. git.: *mp*. *glissando på alla strängarna*. *glissando sempre*.

Vln.: *crescendo*. *Nysning*.

B

Skåla i glaset

Skådesp. HC + Salza Salza + Hedvig Josephson + Beata Josephson + HC Hedvig + HC Hedvig + Josephson Salza + Beata Salza + Josephson HC + Beata Fri skålning skåla fritt med varandra tättare och tättare

Blockflöjt 14 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 niente

Gtr. 14 G A H G A E E D H D G E E D E ritardando(individuellt)

Kör 5 3 1 6 snurra pärlor i flera glas, fritt och överlappa varandra, tättare och tättare börja skåla lite huller om buller 4, 5, 6 1, 2, 3

Vln. arco legato sempre 14 mp niente s.p.

K. b. 3 3 3 3 3 3 3 3 niente

SCEN 1C: Tekannan**BEATA**

Men en sån anskrämlig vas.
Fanns inget annat?

HEDVIG

Jo, det fanns det visst. Men det är något med
den här gamla tekannan som får mig att vilja
ha den kvar.*A

HC

Det var en gång en stolt tekanna, stolt
över sitt porslin, stolt över sin långa
pip, stolt över sitt breda öra. Hon hade
någonting både framtill och baktill, pipen
fram, örat bak, och det talade hon om.
Men hon talade icke om sitt lock, det var
spräckt, *A:I det hade brister och sina
brister talar man inte gärna om, det gör
nog andra. En gång lyftes hon av den finaste
hand, men den finaste handen var fumlig,
tekannan föll, pipen gick av, örat föll
av. Och locket ska vi inte prata om..

BEATA

Nämen! Herr Andersen!*B

HEDVIG

Och nu är det liv i tekannan.
Nu får tekannan bära den vackra
blomman och själv gömma sig därunder.

HC

Men alltför få ser den spruckna tekannan.

HEDVIG

Men ändå är det tekannan som jag tycker är
vackrare än själva rosen däri. Hur hon
låter skönheten lyftas fram och inte
själv finnas i blickfånget. Det stämmer
visst det folk säger, att av allt ni ser på,
kan det bli en saga, och att ni kan
göra en historia av allt som ni rör vid.

HC

Men de sagorna och historierna duger inte,
nej, de riktiga, de kommer av sig självt,
de knackar mig på pannan och säger.
"Här är jag" *C

BERÄTTAREN

Ibland är det som att man kan fånga ett
ögonblick. Nästan som att man kan skära ut
ögonblicket och lägga det på ett fat.
Det var något som började röra sig.
Långsamt, långsamt. Men ändå en rörelse.*D
Det kom bubblor upp mot ytan.
För nere hos dykungen, i dyn, hade den
djupa sömnen störts.

JOSEPHSON

Det var sannerligen en utmärkt middag.
Som vanligt! Nu kom jag att undra hur
många middagar jag kan ha ätit här..

HEDVIG

Ja, nu får ni lov att börja göra
rätt för er... Men kära Jacob! Du är
som en bror till familjen. Jag bara retas.
Vi älskar att ha dig här hos oss. *E

[Det dunkar till. Det är en fågel som
flugit in i fönsterrutan. Alla
rycker till.]

A **A:I** **B**

Blockflöjt

Gtr.

Kör

Vln.

K.b.

Glissando fritt med glasslide
å strängarna 1-4. Fria toner på
strängarna 1-4.

p

snurra pärla i glas

1 2 3 4 5 6 1 2 3 4 5 6 1 2 3 4

s.p.
half pressure (mycket brusig ton)

pp

C **D** **E**

Blockflöjt

Gtr.

Kör

Vln.

K.b.

Glissando fritt med glasslide
fria toner på sträng 1-4.
Långsammare tempo än i C

Kontrabas

figurerna kommer i busens glissando

pp

snurra pärla i glas

1 2 3 4 5 6 1 2 3 4 5 6 1 2 3 4

repetera hela linjen vid behov fram till E

repetera hela linjen vid behov fram till E

utgå från den ton
du befinner dig på

dämpa strängarna
col legno battuto

mf

f

pizz.

Copy for perusal. This music is copyright protected.

SCEN 1D: Beata + svalan

MAMSELLEN

Aber ach! Det var en fågel som flög mot fönstret.

SALZA

Hilde lilla, gå och se efter.

[Mamsellen går ut. Och därmed förändras Beata. *A]

Den fågel flög mot en säker död.

JOSEPHSON

Den måste ha sett vårt vackra middagsbord och ville in till oss i värmen.*B

BEATA

I värmen? Hade du varit en fågel hade du varit en dum gås, Josephson.*C

(De andra tittar besvärat på HC)

En dum gås som inte förstår att den vackra svanen ni trånar efter är konstgjord. Den är gjord av glas. Ni är vingklippta! Morfar, du är en struts. Du har aldrig kunnat flyga.*D

[Salza vill närma sig Beata och försöker lugna henne, men hon avvisar honom tydligt]

[Alla blir stela. HC tittar nyfiket på de andra]

[Mamsellen kommer tillbaka med en fågel.*E Beata förändras, mjuknar]

MAMSELLEN

Den lilla kraken. Den låg med de vackra vingarna tätt tryckta mot sidorna och benen och huvudet indragna under fjädrarna.

SALZA

Det måste vara eländigt att bli född till en liten fågel. Gud ske lov att inget av mina barn blivit det.

HC

Men likväl var det kanske just den fågel som sjöng så vackert för er tidigare idag? Det är en svala.

[Hedvig tar fågel och lägger den i sin hand.]

A **B** **C** **D**

Kontrabas

Blockflöjt

Gtr.

Kör

Vln.

K.b.

pp

pressa och dra fingertopparna parallellt med strängarna(4,5,6) i små rörelser. Använd båda händerna och dra åt båda hållen.

solo skrapa borste mot glasskiva i åtta

viskningar

gör små cirkelrörelser med stråken bakom stallet så att ljudet blir syrselikt

pp

gör cirkelrörelse med stråken, ett varv per halvnot, dämpade strängar

morendo

morendo

morendo

morendo

E ♩ = 60

Blockflöjt

Gtr.

Kör

Vln.

K.b.

p

mp

rit.

fl.z.

dra med handen långs med strängarna. Ett kontinuerligt och mjukt väsande ska höras

sputt.

endast vänsterhanden

dämpa strängarna/half presssure

p

pp

p

pp

p

IV battuto

s.t.

half pressure jété

pp

(half pressure)

p

pizz. III

p

mp

p

p

behind bridge 1

HC

Men likväl var det kanske just den fågeln
som sjöng så vackert för er tidigare idag?
Det är en svala.

[Hedvig tar fågeln och lägger den i
sin hand.]

HEDVIG

Den är varm! Och se! Det lilla
hjärtat klappar. Fågeln är inte död!

SALZA

Det var då för väl

[De tre kvinnorna hjälps åt
att bädda ner fågeln. De ordnar
fram bomull och en filt.
Hämtar vatten]*F

SALZA

Det är en vacker kväll. Jacob? Herr
Andersen? Låt mig be om ert sällskap på
verandan. Skymningens färger är särdeles
vackra däriifrån, ner mot sjön. Jag har en
mycket intressant och lite komisk
erfarenhet att förtälja er.

HC

Vre sig kylig kvällsluft eller Sherry
kan få min förkylning att vika hädan
är jag rädd.

Blockflöjt: *key clicks*, *sputt.*, *växla in- och utandning*, *key clicks*, *bend?*

Gtr.: *bakom sadeln*, *pp*, *pp*, *endast vänsterhanden*, *3*, *mp*, *4*

Kör: [Empty staves]

Vln.: *pizz.*, *p*, *brusljud på stallet*, *arco*, *p*, *half pressure jété*, *pp*, *IV s.t. III +*, *pp*, *mp*, *pizz.*, *mp*

K.b.: *vib.*, *p*, *arco*, *brusljud på stallet*, *mp*

Blockflöjt: *Tenor/Alt*, *mp*

Gtr.: *p*, *mp*

Kör: *a bocca chiusa legato sempre*, *mp*

Vln.: *pp*, *p*, *III II V*, *V*

K.b.: *f*

HC

Vre sig kylig kvällsluft eller Sherry kan få min förkylning att vika hädan är jag rädd.

SALZA

Som ni vill. God afton, herr Andersen.

[Salza fyller på Sherry i glassen. Salza och Josephson lämnar rummet.]

[Kvinnorna och HC uppehåller sig ytterligare en stund hos svalan]

BEATA

God natt mor. God natt herr Andersen.

MAMSELLEN

God natt!

[Mamsellen och Beata går iväg och Hedvig och HC blir själva kvar på scenen]

HEDVIG

Tror ni den kommer att överleva? *G

HC

Det beror på vilken kraft den har i sig

HEDVIG

Svalan flyger så långt söderut och har kraft för det. Nog måste det finnas en obändig styrka inom den lilla vackra varelsen.

HC

Låt oss hoppas det.

HEDVIG

Godnatt då, herr Andersen

The musical score is divided into three systems, each starting with a double bar line and a measure number (52, 57, and 63 respectively). The instruments are Blockflöjt, Gtr., Kör, Vln., and K.b. The score includes lyrics for characters HC, SALZA, BEATA, MAMSELLEN, and HEDVIG. Performance instructions include 'Preparerad (med tejp) Dragflöjt', 'som en vind', 'mjukt och stilla poco vib.', 'p', 'mjukt och vackert legato sempre', 'arco', and 'pp'. A large 'G' in a box is placed above the score at measure 57. The score concludes with a 'rit.' instruction at the end of the third system.

SCEN 2: HC skriver dagbok

SCEN 2

[Någon av HC-figurerna från kören serverar honom fläder te. *A]

HC

Ni håller er lugna. [Tittar på kören.]
 Det var då för väl. Har jag feber kanske?
 [Någon kommer och känner på hans panna.] Nå?
 Har jag feber? Nej, det tror jag inte.
 Jo, alldeles bestämt. Här får jag
 då ingen klarhet. *B

[Skriver. Tittar upp. Mumlar, försjunken.]

HC

Så märkligt, det är som om det hade
 förflutit hundra år sedan imorse
 då jag blev förd hit.

[Skriver och läser.]

HC

Men så vid Bergs slussar, vid den tredje

sista slussen... Där åt jag förstörd
 pannbiff. Det var en dålig restaurang
 ombord! *C

Och så fick jag, lagom till frukosten
 oväntat besök av herr Josephson.

[Sagan tar sin början]

BERÄTTAREN

Det finns en ofantligt stor mosse.*D
 Den sträcker sig milsvitt, på alla sidor
 omgiven av sankt ängar och gungande kärr.
 Nästan alltid svävar en dimma över den.
 Nere i det stora mossriket regerade
 Dykungen.

[Skriver under tystnad. Snörvlar
 och snorar.]
 [HC somnar där på plats?]

The musical score is divided into four sections: A, B, C, and D. Section A (measures 1-12) features a Blockflöjt (Block flute) with 'Leksaksxylofon el. liknande' (toy xylophone or similar) and 'arco' (arco) markings. The Gitarr (Guitar) has 'Plinga' (plinking) and 'etc.' markings. The Körgrupp A and B (Chorus groups) play 'Glas' (glass) with 'spela med finger på glas' (play with finger on glass) markings. The Violin (Vln.) has 's.p.' (sordano piano) and 'jété' markings. The Kontrabas (Kb.) has 'etc.' markings. A box in section A contains the instruction: 'dra stråken parallellt med strängen med hårt stråktryck så att det "knarrar" börja vid stallet och dra upp mot greppbrädan' (pull the bow parallel to the string with hard bow pressure so that it "knocks" start at the frog and pull up towards the fingerboard). Section B (measures 13-24) continues the instrumental parts. Section C (measures 25-36) features the Blockflöjt and Gtr. (Guitar) with a double bar line at the end. Section D (measures 37-48) features the Vln. (Violin) with 'drilla med stageolett' (drill with stageolett) markings and the Kontrabas (Kb.) with 'fritt pizz.' (ad libitum pizzicato) and 'mp' (mezzo-piano) markings.

